

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 23/2018-39

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. januára 2018 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Miroslava Duriša predbežne prerokoval sťažnosť Slovenskej republiky, zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14 Co 158/2013 z 27. mája 2014 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 361/2014 z 10. septembra 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Slovenskej republiky, zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. novembra 2015 doručená sťažnosť Slovenskej republiky, zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie

svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 14 Co 158/2013 z 27. mája 2014 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Cdo 361/2014 z 10. septembra 2015 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“).

Zo sťažnosti vyplýva, že Okresný súd Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom č. k. 7 C 178/2005-688 z 11. februára 2010 zaviazal sťažovateľku „zaplatiť žalobcovi [REDAKOVANÉ] na náhrade škody – trovách nutnej obhajoby 985,03 eura, na ušlom zisku 947.705,84 eura a náhradu trov konania v sume 28.147,19 eura“. Krajský súd na podklade odvolania podaného sťažovateľkou rozsudkom č. k. 12 Co 113/2010-720 z 20. mája 2010 potvrdil rozsudok okresného súdu a uložil sťažovateľke povinnosť zaplatiť žalobcovi trovy odvolacieho konania v sume 3 192,95 €.

Najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 5 M Cdo 1/2011 z 29. októbra 2012 na základe mimoriadneho dovolania podaného generálnym prokurátorom Slovenskej republiky zrušil rozsudok okresného súdu č. k. 7 C 178/2005-688 z 11. februára 2010 v časti, v ktorej okresný súd zaviazal sťažovateľku zaplatiť žalobcovi ušlý zisk z podnikania právnickej osoby v sume 117 773,52 € a o trovách konania a rozsudok krajského súdu sp. zn. 12 Co 113/2010 z 20. mája 2010 v potvrdzujúcom výroku o povinnosti sťažovateľky zaplatiť žalobcovi sumu 117 773,52 € a o trovách konania a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, vo zvyšku mimoriadne dovolanie zamietol.

Proti rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 5 M Cdo 1/2011 z 29. októbra 2012 v časti, v ktorej najvyšší súd zamietol mimoriadne dovolanie, podala sťažovateľka sťažnosť, o ktorej rozhodol ústavný súd nálezom č. k. II. ÚS 163/2013-50 z 13. novembra 2013 tak, že vyslovil porušenie základných práv sťažovateľky a súčasne zrušil rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 5 M Cdo 1/2011 z 29. októbra 2012 v jeho zamietajúcej časti a vec v tejto časti vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

Najvyšší súd následne uznesením sp. zn. 5 M Cdo 15/2014 z 10. septembra 2015 zrušil rozsudok okresného súdu č. k. 7 C 178/2005-688 z 11. februára 2010 v časti, v ktorej okresný súd „zaviazal žalovanú Slovenskú republiku – Ministerstvo spravodlivosti SR zaplatiť žalobcovi trovy nutnej obhajoby v sume 985,03 eura, ušlého zisku z podnikania fyzickej osoby v sume 18.338,73 eura, ušlého zisku z nezrealizovaného predaja nehnuteľnosti v súvislosti so zmluvou o budúcej zmluve v sume 811.591,32 eura a trovách konania a rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 20. 5. 2010, sp. zn. 12 Co/113/2010 v potvrdzujúcom výroku o povinnosti žalovanej Slovenskej republiky – Ministerstva spravodlivosti SR zaplatiť žalobcovi 830.915,08 eura a trovách konania“ a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že je viazaný názorom ústavného súdu, ktorý vyslovil vo svojom náleze sp. zn. II. ÚS 163/2013 z 13. novembra 2013, a vzhľadom na túto viazanosť konštatoval, že výhrady vyslovené v predmetnom náleze ústavného súdu vo vzťahu k rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 5 M Cdo 1/2011 z 29. októbra 2012 sa obsahovo – po vecnej stránke (skutkovej aj právnej) rovnako týkajú aj rozsudku krajského súdu sp. zn. 12 Co 113/2010 z 20. mája 2010 a rozsudku okresného súdu č. k. 7 C 178/2005-688 z 11. februára 2010. Táto okolnosť aj so zreteľom na povahu a účel dovolacieho konania viedla najvyšší súd k záveru, že v danej procesnej situácii, ktorá nastala po rozhodnutí ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 163/2013 z 13. novembra 2013, prichádza v dovolacom konaní do úvahy len zrušenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu spolu s rozsudkom súdu prvého stupňa.

Sťažovateľka ďalej uvádza, že medzičasom okresný súd (v časti konania, ktorá bola zrušená rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 5 M Cdo 1/2011 z 29. októbra 2012) už pod novou spisovou značkou rozsudkom č. k. 14 C 359/2012-806 z 22. januára 2013 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) zaviazal sťažovateľku zaplatiť žalobcovi na ušlom zisku sumu 105 995,56 € a na náhrade trov konania sumu 34 834,71 €, vo zvyšku žalobu zamietol. Krajský súd na základe odvolania podaného sťažovateľkou napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok a uložil sťažovateľke nahradiť žalobcovi trovy odvolacieho konania v sume 640,15 €.

Proti rozsudku krajského soudu stěžovatelka podala dovolanie, ktoré najvyšší súd napadnutým uznesením odmietol.

Stěžovatelka namieta, že napadnutým rozsudkom krajského soudu a uznesením najvyššieho soudu bolo porušené jej základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ďalej uvádza, že ústavný súd vo svojom náleze sp. zn. II. ÚS 163/2013 z 13. novembra 2013 okrem iného poznamenal, že „... najvyšším súdom aplikovaný zákon o zodpovednosti za škodu má, pokiaľ ide o škodu spôsobenú v príčinnej súvislosti s nezákonnosťou väzby, špeciálnu právnu úpravu, a to v § 5 v spojení s § 23 označeného zákona. Vzhľadom na už v minulosti ustálený názor ústavného soudu, že v danej veci sa vzhľadom na formuláciu žalobného petitu žalobca domáhal náhrady škody v príčinnej súvislosti s nezákonnosťou obvinenia, a nie v súvislosti s nezákonnosťou väzby, sa aplikácia § 23 zákona o zodpovednosti za škodu v súvislosti s riešením otázky premlčania týchto žalovaných nárokov javí síce ako bezpredmetná, avšak to neznamená, že pri posudzovaní dôvodnosti rozsahu týchto žalobou uplatnených nárokov by všeobecné súdy nemali prihliadať a osobitne zohľadniť aj obdobie trvania väzby. Inými slovami, v danom prípade vzhľadom na existenciu špeciálnej právnej úpravy o škodových nárokoch vzniknutých v súvislosti s väzbou by všeobecný súd nemal pri vyčíslení škody uplatnenej iba v súvislosti s nezákonnosťou uznesenia o vznesení obvinenia zahrnúť do tejto škody aj nároky spojené s obdobím väzby, pretože žalobca si náhradu škody navyše aj z tohto dôvodu neuplatnil, ale uplatnil si ju len a len z dôvodu nezákonnosti uznesenia o vznesení obvinenia, ako to v minulosti ustálil už aj ústavný súd. Uvedenému postupu prisvedčuje, ako už bolo uvedené, aj špeciálna právna úprava o zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonnosťou väzby, ktorej uvaleniu musí síce vždy predchádzať obvinenie (t. j. uzneseniu o vzatí do väzby musí vždy predchádzať uznesenie o vznesení obvinenia), avšak to automaticky neznamená, že po vznesení obvinenia musí byť obvinený vždy vzatý aj do väzby (obvinený môže byť stíhaný aj na slobode, pozn.). Ak by to tak totiž bolo, potom by zákonodarca nemal potrebu navyše osobitne upravovať aj otázku zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonnou väzbou, pretože tá by sa automaticky odvíjala od nezákonného obvinenia. Osobitná právna úprava o zodpovednosti za škodu pri nezákonnej väzbe by potom nemala nikdy praktické uplatnenie, keďže do väzby nemôže byť vzatá

neobvinená osoba. Inými slovami, z uvedeného vyplýva, že ak by v danom prípade mala byť do škody uplatnenej žalobcom započítaná aj škoda, ktorá mu vznikla v príčinnej súvislosti s väzbou, žalobca si mal uplatniť nárok na jej náhradu nielen z titulu nezákonnosti obvinenia, ale aj z titulu nezákonnosti väzby, čo však aj podľa v minulosti učiného zistenia ústavného súdu žalobca neurobil.

Z uvedeného teda vyplýva, že je rozdiel medzi posudzovaním včasnosti žalobou uplatneného nároku na jednej strane a medzi posudzovaním dôvodnosti rozsahu takto včas uplatneného nároku. V uvedenom smere sa však najvyšší súd pri posúdení tejto mimoriadnej dovolacej námietky (posledný odsek na s. 4 a nasl., mimoriadneho dovolania, pozn.) bez ďalšieho uspokojil iba s odvolaním sa na označené rozhodnutie ústavného súdu, ktorým však bola riešená iba otázka charakteru uplatneného žalobného nároku s ohľadom na posúdenie včasnosti jeho uplatnenia, keďže sťažovateľ uplatnil námietku jeho premlčania, ale týmto rozhodnutím nebola záväzne riešená aj otázka posudzovania rozsahu tohto nároku, s ktorou sa tak najvyšší súd nevysporiadal ústavne udržateľným spôsobom, a v tomto smere je jeho rozsudok arbitrárny, svojvoľný a neodôvodnený.

Okrem toho, pokiaľ ide o posúdenie včasnosti žalobou uplatneného nároku, ústavný súd sa na tomto mieste stotožňuje aj s konštatovaním sťažovateľa, že rozsudok najvyššieho súdu je neodôvodnený aj v časti týkajúcej sa aplikácie § 22 zákona o zodpovednosti za škodu upravujúceho otázku premlčania nároku na náhradu škody uplatnenej z titulu nezákonného obvinenia. Premlčacia lehota upravená v označenom ustanovení, ktorá sa vzťahuje na posúdenie premlčania nároku z nezákonného obvinenia, má totiž dve zložky, a to subjektívnu lehotu (§ 22 ods. 1) na uplatnenie uvedeného nároku, ktorá sa pohybuje v rozsahu jej objektívnej lehoty (§ 22 ods. 2).

Podľa § 22 ods. 1 zákona o zodpovednosti za škodu...

Podľa § 22 ods. 2 zákona o zodpovednosti za škodu...

Ústavný súd vzhľadom na uvedené, ako aj vzhľadom na svoje skoršie rozhodnutie v tejto veci síce opätovne (v zhode so svojimi skoršími závermi v tejto veci) prisvedčuje, že vzhľadom na charakter v tomto prípade uplatneného žalobného nároku, ktorým je nárok na náhradu škody z titulu nezákonného obvinenia, je v danom prípade na vyriešenie otázky, či tento nárok nebol premlčaný, potrebné aplikovať § 22 zákona o zodpovednosti za škodu, avšak súčasne poznamenáva, že toto ustanovenie je potrebné aplikovať bezo zvyšku. V tejto

súvislosti sa žiada podotknúť, že ústavný súd, súc viazaný petitom sťažnosti, sa v minulosti vo svojom rozhodnutí sp. zn. III. ÚS 339/08 z 25. novembra 2008 zaoberal iba otázkou identifikácie uplatneného nároku a s tým súvisiacou otázkou nutnosti na daný prípad aplikovať nie ustanovenie § 23, ale ustanovenie § 22 zákona o zodpovednosti za škodu. V tejto súvislosti sa vyjadril iba k aplikácii subjektívnej zložky tejto lehoty podľa § 22 ods. 1 zákona o zodpovednosti za škodu, a keďže predmetom skúmania ústavného súdu v označenej veci nebola ani ústavná udržateľnosť záveru, že zastavenie trestného stíhania má za následok nezákonnosť uznesenia o vznesení obvinenia (viazanosť petitom sťažností, pozn.), ústavný súd vzhľadom na túto judikatúru najvyššieho súdu, ktorá však neprešla testom ústavnosti v konaní pred ústavným súdom (a táto otázka nebola ani predmetom konania vedeného pod sp. zn. III. ÚS 339/08, pozn.), začiatok plynutia tejto subjektívnej zložky premlčacej lehoty automaticky odvíjal od doručenia rozhodnutia o zastavení trestného stíhania. V uvedených súvislostiach ústavný súd podotýka, že v dôsledku toho, že najvyšší súd sa v napádanom rozsudku pri posúdení otázky premlčania žalovaného nároku bez ďalšieho iba odvolal na označené rozhodnutie ústavného súdu, ktorým však nebola vyčerpaná celá problematika uplatnenia premlčacej lehoty podľa § 22 zákona o zodpovednosti za škodu, ostala tak nevyriešená, resp. neodôvodnená sťažovateľova otázka aplikácie aj objektívnej zložky tejto premlčacej lehoty na daný prípad podľa § 22 ods. 2 zákona o zodpovednosti za škodu, takže aj v tomto smere vykazuje citované rozhodnutie najvyššieho súdu znaky arbitrárnosti a neodôvodnenosti, tak ako to namieta aj sťažovateľ.

V súvislosti s odôvodňovaním uplatnenia objektívnej zložky premlčacej lehoty na daný prípad podľa § 22 ods. 2 zákona o zodpovednosti za škodu, najmä pokiaľ ide o určenie rozhodujúcej právnej skutočnosti určujúcej začiatok jej plynutia, sa najvyšší súd v intenciách prípadu bude musieť argumentačne konfrontovať aj s otázkou splnenia zákonnej podmienky na uplatnenie si nároku na náhradu škody v dôsledku nezákonného rozhodnutia o vznesení obvinenia, ktorá v zmysle ustanovení prvej hlavy prvej časti zákona o zodpovednosti za škodu (§ 1 – § 4, podľa ktorých si žalobca uplatnil žalovaný nárok, pozn.) spočíva v požiadavke, aby nezákonné rozhodnutie, v dôsledku vydania ktorého sa nárok na náhradu škody uplatňuje, bolo zrušené (§ 3 v spojení s § 4 ods. i zákona o zodpovednosti za škodu, pozn.), a to v intenciách svojej judikatúry (ktorá neprešla testom ústavnosti, pozn.), v zmysle ktorej zastavenie trestného stíhania má mať také právne

následky ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia pre jeho nezákonnosť. Argumentácia najvyššieho súdu v tomto smere bude vzhľadom na zákonom odlišne stanovené právne skutočnosti určujúce plynutie tak objektívnej zložky (doručenie nezákonného rozhodnutia, pozn.), ako aj v jej rámci sa pohybujúcej subjektívnej zložky (doručenie zrušujúceho rozhodnutia, pozn.) premlčacej lehoty na uplatnenie si nároku na náhradu škody pre nezákonné rozhodnutie zásadná pre rozhodnutie vo veci samej.“

Sťažovateľka zastáva názor, že vád, ktoré ústavný súd vytykal rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 5 M Cdo 1/2011 z 29. októbra 2012, sa opätovne dopustili v sťažnosťou napadnutých rozhodnutiach krajský súd aj najvyšší súd. Sťažovateľka uvádza, že v konaní pred krajským súdom a najvyšším súdom ide stále o jedno a to isté konanie, ktoré bolo „rozdelené“ na dve „kvázi samostatné konania“ rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 5 M Cdo 1/2011 z 29. októbra 2012, pričom každé z týchto konaní, ktoré sa začali na základe jednej žaloby, si odvtedy „žije vlastným životom“.

Podľa jej názoru ani krajský súd ani najvyšší súd sa vo svojich rozhodnutiach vôbec nedržali záväzného právneho názoru ústavného súdu, ktorým boli viazané. Argumenty ústavného súdu je potrebné podľa nej „bezo zvyšku aplikovať aj v zostávajúcej časti konania o žalobe žalobcu týkajúcej sa ušlého zisku z podnikania právnickej osoby v sume 117.773,52 eura, a nielen tej časti, v ktorej Najvyšší súd SR uznesením sp. zn. 5MCdo/15/2014 zo dňa 10. septembra 2015 zrušil rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica z 11. 2. 2010 č. k. 7 C/178/2005-688 v časti, v ktorej zaviazal sťažovateľku zaplatiť žalobcovi trovy nutnej obhajoby v sume 985,03 eura, ušlého zisku z podnikania fyzickej osoby v sume 18.338,73 eura, ušlého zisku z nezrealizovaného predaja nehnuteľnosti v súvislosti so zmluvou o budúcej zmluve v sume 811.591,32 eura a trovách konania a rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 20. 5. 2010, sp. zn. 12 Co/113/2010 v potvrdzujúcom výroku o povinnosti sťažovateľky zaplatiť žalobcovi 830.915,08 eura a trovách konania“.

Sťažovateľka uvádza, že v dovolaní proti rozsudku krajského súdu okrem iného uviedla, že okresný súd ani krajský súd sa vo svojich rozhodnutiach nevysporiadali

so základnými predpokladmi vzniku nároku na náhradu škody. Keďže sa ani krajský súd ani najvyšší súd ústavne konformným spôsobom nevysporiadali so základnými predpokladmi vzniku nároku na náhradu škody, možno podľa jej názoru „*ich rozhodnutia považovať za svojvoľné, arbitrárne a neodôvodnené*“, a teda porušujúce jej základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľka ďalej uvádza, že „*medzi základné predpoklady vzniku nároku na náhradu škody patrí jednak existencia nezákonného rozhodnutia ako aj príčinná súvislosť medzi vznikom škody a nezákonným rozhodnutím. Krajský súd a najvyšší súd bez bližšieho odôvodnenia považovali za nezákonné rozhodnutie uznesenie o vznesení obvinenia žalobcovi. Svoje rozhodnutia založili na tej skutočnosti, že zastavenie trestného stíhania má za následok nezákonnosť uznesenia o vznesení obvinenia, pričom iba stroho uviedli, že takýto záver je súladný s doterajšou už pomerne ustálenou judikatúrou v obdobných veciach.*“.

Sťažovateľka považuje tento právny názor všeobecných súdov za arbitrárny a neodôvodnený, podobne ako to naznačil aj ústavný súd vo svojom náleze sp. zn. II. ÚS 163/2013 z 13. novembra 2013.

Obdobne sťažovateľka namieta, že vo veci konajúce súdy sa ani pri posudzovaní príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody nedržali záväzného právneho názoru ústavného súdu a náležite nepreskúmali danosť príčinnej súvislosti medzi trestným stíhaním žalobcu a škodou, ktorú si v tejto súvislosti uplatnil, pričom podľa jej názoru „*v napádaných rozhodnutiach krajského súdu a najvyššieho súdu nie je vymedzené, či mu škoda vznikla v príčinnej súvislosti s väzbou alebo s trestným stíhaním (napr. v čase, keď bol žalobca stíhaný na slobode, a nie vo väzbe, mohol podnikat' a pod., pozn.), a tiež nie je zrejmé, či ku škode neprišlo aj v dôsledku konania samotného žalobcu (napr. či aj vzhľadom na skutočnosť, že žalobca začal väzbu vykonávať v zahraničí a až následne bol vydaný na Slovensko, nebolo toto jeho konanie znakom toho, že dával najavo, že sa chce vyhnúť trestnému stíhaniu, t. j. aký bol dôvod väzby – ak by sa škoda posudzovala v tejto príčinnej súvislosti a pod.)*“.

Sťažovateľka tiež uvádza, že z rozsudku krajského súdu vyplýva, že žalobcovi súdy priznali náhradu škody spočívajúcu v ušlom zisku obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], za obdobie od 8. júna 1994 do 17. februára 2004. Žalobca bol vo väzbe od 20. januára 1995 do 19. marca 1996, z titulu rozhodnutia o väzbe si však žalobca žiadnu náhradu škody neuplatňoval, preto nie je zrejmé, prečo mu ju okresný súd (za obdobie, keď bol žalobca vo väzbe) priznal a krajský súd toto rozhodnutie okresného súdu potvrdil. Podľa sťažovateľky ak bolo žalobcovi doručené uznesenie o vznesení obvinenia až 23. augusta 1995, nevedno prečo okresný súd priznal žalobcovi náhradu škody už od 8. júna 1994 a krajský súd toto rozhodnutie potvrdil.

Porušenie označených práv sťažovateľka odôvodňuje aj tým, že *„rozsudok krajského súdu bol v rozpore s ust. § 214 ods. 1 písm. a) O. s. p. vydaný bez pojednávania, hoci krajský súd na základe písomných dôkazov predložených žalobcom v odvolacom konaní v rozpore s § 120 ods. 4 O. s. p. prihliadal na tieto dôkazy v odôvodnení svojho rozsudku, avšak bez toho, aby boli tieto dôkazy vykonané na pojednávaní pred odvolacím súdom, pričom ani najvyšší súd v sťažnosťou napadnutom uznesení nevyhodnotil toto ako odňatie možnosti sťažovateľky konať pred súdom“*. Skutočnosť, že uznesenie o vznesení obvinenia bolo doručené žalobcovi 23. augusta 1995, uviedol žalobca prvýkrát až vo vyjadrení k odvolaniu sťažovateľky z 24. apríla 2013, keď poukázal na písomné dôkazy *„- odpoveď Krajského riaditeľstva PZ v Žiline č. KRPZ-ZA-KP2-555/2013 zo 16. 4. 2013 a jej prílohy (kópia uznesenia o vznesení obvinenia z 8. 6. 1994, kópia doručenky) z ktorých vyplýva, že uznesenie o vznesení obvinenia bolo doručené žalobcovi 23. 8. 1995 (štvrtá strana druhý odsek rozsudku krajského súdu)“*.

Sťažovateľka uzatvára, že rozsudok krajského súdu a uznesenie najvyššieho súdu sú arbitrárne, svojvoľné a neodôvodnené, nerešpektujú nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 163/2013 z 13. novembra 2013 a došlo nimi k odňatiu možnosti sťažovateľky konať pred súdom, čím bolo porušené základné právo sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľka navrhuje, aby senát ústavného súdu prijal jej sťažnosť na ďalšie konanie a následne aby vydal tento nález:

„1. Základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14 Co/158/2013 z 27. mája 2014 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo/361/2014 z 10. septembra 2015 porušené bolo.

2. Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14 Co/158/2013 z 27. mája 2014 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo/361/2014 z 10. septembra 2015 zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie.“

Zároveň sťažovateľka podľa § 55 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) žiada ústavný súd o povolenie odkladu vykonateľnosti napadnutého rozsudku krajského súdu. Uvedené odôvodňuje tým, že *„pohľadávka žalobcu proti sťažovateľke prisúdená rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14 Co/158/2013 z 27. mája 2014 je predmetom exekučného konania vedeného súdnym exekútorom JUDr. Jozefom Augustínom, PhD. pod sp. zn. EX 808/2014, ako to vyplýva z upovedomenia o začatí exekúcie zo dňa 25. 11. 2014“*, ktoré sťažovateľka priložila aj k tejto sťažnosti. Z uvedeného dôvodu sťažovateľka považuje návrh na odklad vykonateľnosti napadnutého rozsudku krajského súdu za dôvodný.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Jedným z dôvodov, pre ktoré môže ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietnuť sťažnosť sťažovateľa, je jej zjavná neopodstatnenosť. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu je sťažnosť zjavne neopodstatnená vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov (I. ÚS 66/98, I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (m. m. IV. ÚS 62/08, III. ÚS 415/2011, IV. ÚS 362/09).

Predmetom predbežného prerokovania sťažnosti bolo preskúmanie sťažovateľkou namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k obom označeným právam v zásade identické (IV. ÚS 147/08).

Článok 46 ods. 1 ústavy je prvotným východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany zaručenej ústavou v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy).

Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania. Zmyslom tohto základného práva je umožniť každému reálny prístup k súdu a tomu zodpovedajúca povinnosť súdu konať vo veci. K jeho porušeniu by mohlo dôjsť v tom prípade, ak by bola komukoľvek odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, teda pokiaľ by súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu fyzickej osoby alebo právnickej osoby (IV. ÚS 103/2014).

Integrálnou súčasťou základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom právnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému

uplatneniu (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (m. m. IV. ÚS 115/03).

Aj Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že čl. 6 ods. 1 dohovoru zaväzuje súdy odôvodniť svoje rozhodnutia, ale nemožno ho chápať tak, že vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia. Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie vyplývajúcu z čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, bod 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998).

Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru však nepatrí právo účastníka dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (m. m. I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania (m. m. II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03, IV. ÚS 340/04, IV. ÚS 113/2014).

Ústavný súd vo veciach, ktoré patria do právomoci všeobecných súdov, nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, IV. ÚS 339/2013). Ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Kompetencie ústavného

súdu preto nenahrádzajú postupy a rozhodnutia všeobecných súdov a nepoužívajú sa ani na skúmanie namietanej vecnej nesprávnosti. Kritériom na rozhodovanie ústavného súdu musí byť najmä intenzita, akou malo byť zasiahnuté do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou zaručených základných práv a slobôd, a v spojitosti s tým zistenie, že v okolnostiach daného prípadu ide o zásah, ktorý zjavne viedol k porušeniu, resp. odopretiu základných práv alebo slobôd (IV. ÚS 238/07).

V nadväznosti na to ústavný súd v zásade nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a aplikácii právnych predpisov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010). Skutkové alebo právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (II. ÚS 58/98, I. ÚS 13/00, II. ÚS 5/00).

1. K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľky napadnutým rozsudkom krajského súdu

Vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu ústavný súd považuje za potrebné najskôr poukázať na svoj judikatúrou ustálený právny názor, podľa ktorého v prípadoch, ak sťažovateľ uplatní mimoriadny opravný prostriedok (dovolanie) spôsobilý zabezpečiť ochranu jeho práv, avšak najvyšší súd ho následne odmietne ako neprípustný, je lehota na podanie sťažnosti ustanovená v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde v zásade zachovaná aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu všeobecného súdu (napr. IV. ÚS 195/2010, III. ÚS 227/2010, I. ÚS 276/2010). Uvedené však platí, len pokiaľ je sťažnosť uplatnená na ústavnom súde do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bolo dovolanie ako neprípustné odmietnuté. V takomto prípade je preto nevyhnutné, aby sťažnosť bola podaná v zákonnej lehote nielen proti rozhodnutiu dovolacieho súdu,

ale aj proti rozhodnutiu súdu odvolacieho, ak ním došlo podľa názoru sťažovateľa k zásahu do jeho práv (IV. ÚS 406/2010).

Aplikujúc uvedený právny názor na prerokúvanú vec, keďže napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nadobudlo právoplatnosť 7. októbra 2015, sťažovateľka podala sťažnosť proti napadnutému rozsudku krajského súdu včas.

K namietanému porušeniu označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu došlo podľa názoru sťažovateľky z dôvodu, že napadnutý rozsudok krajského súdu nerešpektuje nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 163/2013 z 13. novembra 2013 a rovnako ním došlo aj k odňatiu možnosti sťažovateľky konať pred súdom.

Krajský súd sa podľa názoru sťažovateľky opätovne dopustil v napadnutom rozsudku väd, ktoré ústavný súd vytýkal rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 5 M Cdo 1/2011 z 29. októbra 2012, a to že:

- sa nevysporiadal so základnými predpokladmi vzniku nároku na náhradu škody,
- nedostatočne odôvodnil, prečo považoval za nezákonné uznesenie o vznesení obvinenia žalobcovi,
- pri posudzovaní príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody náležite nepreskúmal danosť tejto príčinnej súvislosti.

Z napadnutého rozsudku krajského súdu tiež nie je zrejmé, prečo, ak bolo žalobcovi doručené uznesenie o vznesení obvinenia až 23. augusta 1995, okresný súd priznal žalobcovi náhradu škody už od 8. júna 1994 a krajský súd toto rozhodnutie potvrdil.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľka považuje odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu za svojvoľné, arbitrárne a neodôvodnené.

Ústavný súd si ešte pred predbežným prerokovaním sťažnosti vyžiadal z krajského súdu vyjadrenie k sťažnosti sťažovateľky. Krajský súd svoje vyjadrenie ústavnému súdu doručil 16. júna 2017 prípisom sp. zn. Spr 619/17 z 12. júna 2017. Podľa názoru krajského

súdu napadnutým rozsudkom krajského súdu nedošlo k porušeniu označených práv sťažovateľky. Krajský súd odmieta námietku sťažovateľky týkajúcu sa jeho nerešpektovania nálezu ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 163/2013 a poukazuje pritom na skutočnosť, že *«v označenej veci konal na základe odvolania podaného žalovanou (sťažovateľkou), viazaný bol pritom rozsahom a obsahom odvolania v zmysle ustanovenia § 212 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“), účinného v čase rozhodovania odvolacieho súdu»*, pričom napadnutý rozsudok krajského súdu bol vydaný skôr, ako bolo ústavným súdom v uvádzanom náleze rozhodnuté. Vo vzťahu k namietanému nesprávnemu posúdeniu otázky premlčania nároku na náhradu škody uplatneného z titulu nezákonného rozhodnutia o vznesení obvinenia krajský súd poukazuje na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5 M Cdo 1/2011 v otázke premlčania, ktorým boli sudy nižšieho stupňa viazané, *„kde najvyšší súd výslovne povedal, že sa nestotožňuje s argumentáciou dovolateľa o premlčaní práva na náhradu škody, zodpovedajúcej trovám právneho zastúpenia a ušlému zisku za obdobie od 20. 01. 1995 do 19. 03. 1996...“*. Obdobne podľa jeho názoru nemožno súhlasiť ani *«s tvrdením sťažovateľky, že sa v označených rozhodnutiach krajský aj najvyšší súd opätovne dopustili väd a nedržali sa záväzného právneho názoru ústavného súdu. Pokiaľ sťažovateľka poukazuje na to, že rozsudkom Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 M Cdo 1/2011 zo dňa 29. 10. 2012 došlo k „rozdeleniu“ na 2 „kvázi samostatné konania“ a každé z týchto konaní... si odvtedy „žije vlastným životom“, krajský súd uvádza, že ani najvyšší súd, ani nižšie sudy žiadnym spôsobom v tomto smere procesne nepochybili, nie je nič nezvyčajné, ak dovolací súd výrok napadnutý dovolaním v určitej časti zruší a vráti vec na ďalšie konanie a v zostávajúcej dovolanie zamietne tak, ako sa to stalo v tejto veci. Sudy nižšieho stupňa potom môžu konať už len o zostávajúcej časti. Z tohto dôvodu potom nie je správne tvrdenie, že by sa krajský súd a rovnako najvyšší súd v rozhodnutiach, ktoré sú napadnuté touto sťažnosťou, nedržali záväzného právneho názoru ústavného súdu.»*. Tvrdenie sťažovateľky, že sa sudy nižšieho stupňa nevysporiadali so základnými predpokladmi vzniku nároku na náhradu škody, preto ich rozhodnutia možno považovať za svojvoľné, arbitrárne a nedôvodné, porušujúce jej označené práva, považuje za veľmi všeobecné. Podľa jeho názoru *„v čase ostatného rozhodnutia súdu prvej inštancie a tiež odvolacieho súdu boli už tieto základné predpoklady vzniku nároku na náhradu škody dostatočne preskúmané a potvrdené“*. Krajský súd

tiež uvádza, že pokiaľ sťažovateľka „namieta odňatie možnosti konať pred súdom s poukazom na to, že rozsudok krajského súdu bol v rozpore s ustanovením § 214 ods. 1 písm. a/ OSP vydaný bez pojednávania, hoci krajský súd na základe písomných dôkazov predložených žalobcom v odvolacom konaní prihliadol na tieto dôkazy bez toho, aby ich vykonal pred odvolacím súdom, krajský súd takéto hodnotenie konania odmieta. Sťažovateľke zrejme uniklo, že čo sa týka konkrétne odpovede Krajského riaditeľstva PZ v Žiline č. KRPZ-ZA-KP2-555/2013 zo dňa 16. 04. 2013 a jej príloh (kópia uznesení o vznesení obvinenia zo dňa 08. 06. 1994, kópia doručenky), z ktorých vyplýva, že uznesenie o vznesení obvinenia bolo doručené žalobcovi dňa 23. 08. 1995, odvolací súd tieto skutočnosti len konštatoval v rámci uvádzania okolností z písomného vyjadrenia žalobcu o odvolaníu. Už okresný súd mal z vykonaného dokazovania preukázané, že voči žalobcovi bolo vznesené obvinenie dňa 08. 06. 1994, čím sa začalo trestné stíhanie, ktoré bolo zastavené s právoplatnosťou dňa 17. 02. 2004. V tomto časovom období bol žalobca od 20. 01. 1995 do 19. 03. 1996 vo väzbe. Okresný súd pre účely výpočtu ušlého zisku vychádzal z celého časového obdobia trestného stíhania žalobcu od 08. 06. 1994 až do 17. 02. 2004. Tieto skutočnosti ani neboli v konaní sporné. Namietaná okolnosť sťažovateľkou v sťažnosti preto ani nebola predmetom preskúmania odvolacím súdom.“.

Odňatie možnosti sťažovateľky konať pred súdom spočíva podľa sťažovateľky v tom, že rozsudok krajského súdu bol v rozpore s § 214 ods. 1 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku účinného v rozhodnom čase (ďalej aj „OSP“) vydaný bez pojednávania, hoci krajský súd na základe písomných dôkazov predložených žalobcom v odvolacom konaní v rozpore s § 120 ods. 4 OSP prihliadal na tieto dôkazy v odôvodnení svojho rozsudku, avšak bez toho, aby boli tieto dôkazy vykonané na pojednávaní pred odvolacím súdom. Zároveň namieta, že ani najvyšší súd v napadnutom uznesení nevyhodnotil tento postup ako odňatie jej možnosti konať pred súdom.

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok okresného súdu ako vecne správny a sťažovateľke uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy odvolacieho konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia krajský súd najskôr zrekapituloval podstatnú časť rozsudku okresného súdu, argumentáciu účastníkov konania, ktorú predniesli v rámci

odvolania a vyjadrenia k nemu, následne konštatoval správnosť dôvodov napadnutého rozsudku okresného súdu, s ktorými sa v celom rozsahu stotožnil a na ktoré v podrobnostiach odkázal podľa § 219 ods. 2 OSP. Zároveň krajský súd zrekapituloval podstatnú časť doterajšieho konania a v časti relevantnej pre toto konanie uviedol:

„Ako je zrejmé z obsahu spisu, prvostupňový súd v ďalšom konaní doplnil dokazovanie výsluchom žalobcu k otázke uplatneného ušlého zisku, výsluchom svedkov [REDACTED] a [REDACTED]. Okrem toho vykonal dôkaz listinou, konkrétne daňovým priznaním uvedenej obchodnej spoločnosti za rok 1993, výpisom z obchodného registra tejto obchodnej spoločnosti. Po poučení v zmysle § 120 ods. 4 účastníci ďalšie dokazovanie nenavrhli, pričom súd po tom, ako udelil obom sporovým stranám možnosť predniesť záverečnú reč, skončil dokazovanie uznesením a vyhlásil vo veci rozsudok.

Vzhľadom na vyššie uvedené okresný súd správne vychádzal zo skutočnosti, že prv uvádzané rozhodnutie o vznesení obvinenia (keď neskôr bolo trestné stíhanie zastavené z dôvodu, že skutok, ktorý sa stal, nebol trestným činom) je nezákonným rozhodnutím v zmysle § 1 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom, keď takýto záver je súladný s doterajšou už pomerne ustálenou judikatúrou v obdobných veciach. Týmto je naplnená jedna z podmienok pre určenie zodpovednosti za škodu v zmysle zákona č. 58/1969 Zb., podľa ktorého sa daná vec posudzuje. Splnenie, resp. nesplnenie tejto podmienky však ani nie je predmetom odvolania, táto otázka bola už kladne zodpovedaná v predchádzajúcich súdnych rozhodnutiach.“

Vo vzťahu k sťažovateľkou vznesenej námietke premlčania krajský súd uviedol: *„Pokiaľ však v súvislosti s otázkou nezákonného rozhodnutia žalovaný opätovne vzniesol námietku premlčania dôvodiac, že nárok je premlčaný vzhľadom na uplynutie objektívnej premlčacej doby, keď podľa § 22 ods. 2 zákona č. 58/1969 Zb. sa nárok na náhradu škody premlčí za 10 rokov odo dňa, keď poškodenému bolo doručené (oznámené) nezákonné rozhodnutie, ktorým bola spôsobená škoda; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví, táto neobstoí. Podľa odvolateľa bolo žalobcovi rozhodnutím zo dňa 08. 06. 1994 vznesené obvinenie a začaté trestné stíhanie, teda o nezákonnom rozhodnutí sa dozvedel najneskôr v roku 1994 a objektívna premlčacia doba uplynula v roku 2004. Toto tvrdenie bolo*

vyvrátené tým, že žalobca preukázal, že uznesenie o vznesení obvinenia bolo doručené žalobcovi dňa 23. 08. 1995, žaloba bola podaná dňa 21. 10. 2005, žalobca požiadal o predbežné prerokovanie nároku príslušný ústredný orgán, ktorý v tejto veci nerozhodol v určenej lehote šiestich mesiacov, a počas ktorých v zmysle § 22 ods. 3 zákona č. 58/1969 Zb. premlčacia doba neplynie. Z uvedeného vyplýva, že nárok bol uplatnený včas, keď otázku subjektívnej premlčacej doby vyriešil ústavný súd, rovnako bol nárok uplatnený včas aj v objektívnej desaťročnej premlčacej dobe.“

S námietkou sťažovateľky týkajúcou sa nepreukázania výšky škody a príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a uplatňovaným ušlým ziskom sa krajský súd vysporiadal takto: „Zásadnou odvolacou námietkou žalovaného je nepreukázanie výšky škody zo strany žalobcu, ako aj príčinnej súvislosti medzi tvrdným nezákonným rozhodnutím a uplatňovaným ušlým ziskom, ako aj nedostatok odôvodnenia súdu v otázke ušlého zisku a príčinnej súvislosti.

Odvolací súd konštatuje, že najvyšší súd zrušil predchádzajúci rozsudok oboch súdoch nižšieho stupňa práve pre nepreskúmateľnosť z dôvodu nedostatku dôvodov, keď nemožno jednoznačne vyvodit', ako odvolací súd hodnotil vzťah príčinnej súvislosti medzi konaním žalovaného a spôsobenou škodou. Poukázal zároveň na postup pri posudzovaní ušlého zisku, keď za určujúce pri určení výšky ušlého zisku má byť preukázanie, akému majetkovému prospechu, ku ktorému malo reálne dôjsť, zabránilo konanie škodcu, resp. o aký reálne dosiahnuteľný (nie hypotetický) prospech poškodený prišiel. Nutne treba vychádzať z čiastky, ktorú by v predmetnom období za obvyklých podmienok poškodený získal s prihliadnutím na náklady vynaložené na dosiahnutie tohto zisku, prípadne na náklady na dosiahnutie tohto zisku potrebnými.

Žalobca uplatnil ušlý zisk preukázaním daňového priznania obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], v ktorej bol jedným z dvoch spoločníkov s rovnako veľkými podielmi. Okrem toho navrhol na otázku fungovania tejto obchodnej spoločnosti výsluch svedkov, prvostupňový súd tieto dôkazy vykonal. Pokiaľ prvostupňový súd dospel k záveru, že žalobca preukázal, že bol spoločníkom a konateľom aktívnej a ziskovej obchodnej spoločnosti, spoločnosť prestala byť aktívna a zisková práve v dôsledku trestného stíhania žalobcu (keď okrem iného v súvislosti s vyšetrovacími úkonmi boli zabavené aj písomné

materiály týkajúce sa tejto obchodnej spoločnosti) možno súhlasiť so záverom, ku ktorému dospel prvostupňový súd, že za normálnych okolností, pri pravidelnom behu veci, teda za obvyklých podmienok by žalobca bol získal takú čiastku, akú preukázal v čase pred začatím trestného stíhania voči jeho osobe. Prvostupňový súd pritom zohľadnil aj náklady, ktoré by bol musel žalobca ako spoločník obchodnej spoločnosti vynaložiť na dosiahnutie tohto zisku, tiež prihliadol na spoločenskú zmluvu, v zmysle ktorej 10 % zo zisku malo slúžiť na reinvestovanie do obchodnej spoločnosti.

Pokiaľ v tomto smere odvolacie námietky žalovaného smerujú k tomu, že vzhľadom na preukazovanie vzniknutej škody daňovým priznaním za rok 1993 nemožno hovoriť o ušlom zisku, ale o skutočnej škode, takáto námietka je bezzákladná. Je bez akýchkoľvek pochybností, že práve predpokladaný zisk za nasledujúce roky očistený od nákladov, ku ktorému nedošlo práve v dôsledku škodnej udalosti, je ušlým ziskom, teda tým, čo poškodený nedosiahol, o čo sa nezväčšil jeho majetok práve v dôsledku škodnej udalosti, a ktorý by bol dosiahol pri normálnom chode udalosti.

Pokiaľ žalovaný namieta, že takto uplatnený ušlý zisk nie je ušlým ziskom žalobcu, ale ušlým ziskom obchodnej spoločnosti, odvolací súd s takýmto posudzovaním nesúhlasí, je bez akýchkoľvek pochybností, že fyzické osoby zakladajú obchodné spoločnosti práve za účelom dosiahnutia zisku a je v ich kompetencii rozhodnúť, na aký účel tento zisk použijú. Ako bolo zistené prvostupňovým súdom (zo spoločenskej zmluvy obchodnej spoločnosti), zisk po očistení od nákladov a znížený o 10 % za účelom reinvestovania do spoločnosti si spoločníci mali rozdeliť rovnakým dielom. V zmysle uvedeného nedosiahnutie tohto predpokladaného zisku je potom škodou aj na strane samotného spoločníka, samotnej fyzickej osoby, v tomto prípade žalobcu. Pokiaľ potom prvostupňový súd z takto vyčísleného ušlého zisku priznal žalobcovi polovicu (vzhľadom na jeho podiel v obchodnej spoločnosti), odvolací súd považuje takýto postup za správny a súladný s vykonaným dokazovaním.

Pokiaľ ide o preukázanie príčinnej súvislosti medzi uvádzaným nezákonným rozhodnutím a tvrdeným ušlým ziskom, prvostupňový súd vyvodil záver, že bezprostrednou a hlavnou príčinou ušlého zisku obchodnej spoločnosti bola skutočnosť, že voči žalobcovi bolo vznesené obvinenie a vykonávaná väzba. V príčinnej súvislosti absencie obchodných aktivít bolo aj zabavenie písomnej agendy spoločnosti pre účely trestného konania.

Spoločnosť podľa výsledkov dokazovania nevykonávala ďalšie obchodné aktivity práve pre trestné stíhanie žalobcu, ktorý okrem toho, že určité obdobie bol vo väzbe a celé trestné stíhanie trvalo 10 rokov, sa stal nedôveryhodným obchodným partnerom, čo vyplynulo z dokazovania svedeckými výpoveďami. Takýmito dôkazmi bolo tiež preukázané, že práve žalobca bol tým spoločníkom a konateľom, ktorí zabezpečovali aktívnu obchodnú činnosť spoločnosti, navyše druhý spoločník v roku 1997 zomrel.

Podľa názoru odvolacieho súdu prvostupňový súd v ďalšom konaní a v novom rozhodnutí po doplnení dokazovania a v súlade s usmernením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v zrušujúcom uznesení v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 O. s. p. vysvetlil, aké dôkazy vykonal, akým spôsobom ich hodnotil a čo z nich zistil. Takýmto postupom dospel k záveru, že žalobca preukázal škodu v podobe ušlého zisku zo zmareného podnikania za obdobie svojho trestného stíhania, a to ako spoločníka v obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ]. Dostatočným a zrozumiteľným spôsobom vysvetlil, akým postupom dospel k výške ušlého zisku na strane žalobcu a rovnako aj vzťah medzi nezákonným rozhodnutím a týmto ušlým ziskom, teda príčinnú súvislosť medzi uplatnenou škodou a nezákonným rozhodnutím štátu, za ktoré štát nesie zodpovednosť a je povinný v prípade preukázania ďalších zákonom predpokladaných náležitostí túto poškodenému nahradiť.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd nepovažuje odvolanie žalovaného za dôvodné...“

Ústavný súd pri skúmaní opodstatnenosti námietok sťažovateľky proti napadnutému rozsudku krajského súdu vzal do úvahy aj obsah rozsudku okresného súdu, keďže podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (napr. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), a navyše krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku poukazuje aj na odôvodnenie okresného súdu, ktoré považuje za vecne správne.

Ústavný súd preto preskúmal aj rozsudok okresného súdu. Okresný súd po tom, ako mu bola predmetná vec vrátená na ďalšie konanie a rozhodnutie, pristúpil k prejednaniu veci postupujúc v súlade s právnym názorom, ktorý vyslovil najvyšší súd vo svojom rozsudku sp. zn. 5 M Cdo 1/2011 z 29. októbra 2012 vo vzťahu k uplatnenému ušlému zisku, ktorý mal žalobcovi vzniknúť ako spoločníkovi spoločnosti [REDAKOVANÉ]. Okresný súd

vykonával dokazovanie výsluchom účastníkov konania a svedkov a oboznámením sa s listinnými dôkazmi, po ktorého vyhodnotení dospel k tomuto záveru: „... obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ], ktorá vznikla 13. 10. 1992 a v ktorej bol žalobca jedným zo spoločníkov s rovnakými základnými vkladmi, začala byť prosperujúca tak, že z daňového priznania za rok 1993 spoločnosť vykazovala čistý zisk 727 804,-- Sk ako rozdiel medzi základom dane 1 323 204,-- Sk a vyčíslenou daňou 595 400,-- Sk. V roku 1994 dňa 08. 06. bolo vznesené obvinenie žalobcovi, v dôsledku čoho prestali akékoľvek obchodné aktivity. Žalobca ich nevykonával, nemohla ich vykonávať ani spoločnosť, keďže písomná agenda bola zadržaná. Po skončení väzby žalobcu v roku 1996 síce časť písomnej agendy bola spoločnosti vrátená, ale žalobca sám nepokračoval v obchodných aktivitách, ktoré mal v predchádzajúcom období pred vznesením obvinenia rozbehnuté a za spoločnosť nevykonával obchodné aktivity ani druhý spoločník. Potvrdili to vypočutí svedkovia. Žalobca uviedol, že jednak z toho dôvodu, že od začiatku nebol obchodne činný, zdravotný stav mu to nedovoľoval a v roku 1997 druhý spoločník zomrel. Z uvedeného treba vyvodit' záver, že bezprostrednou a hlavnou príčinou ušlého zisku obchodnej spoločnosti bola tá skutočnosť, že voči žalobcovi bolo vznesené obvinenie a vykonávaná väzba. V príčinnej súvislosti absencie obchodných aktivít je aj to, že v rámci trestného stíhania písomná agenda bola pre trestné účely zabavená. Aj po vrátení časti písomnej agendy v roku 1996 obchodná spoločnosť nevykonávala aktivity prostredníctvom žalobcu ako persona non grata, v roku 1996 druhý spoločník zomrel. Takže zostal žalobca ako jediný spoločník, obchodné aktivity nevykonával z dôvodu nedôveryhodnosti voči obchodným partnerom. Z rovnakého dôvodu neprijal do spoločnosti ďalšieho spoločníka. Obchodná spoločnosť bola síce zapísaná v obchodnom registri, ale bola neaktívna a vymazaná bola až dňom 11. 04. 2006. Z výpovede svedkov vyplývalo, že za roky 1993 – 1994 bolo na trhu málo dodávateľov. Nebyť trestného stíhania žalobcu, nebola by sa spoločnosť dostala do pozície, že bola na trhu dodávateľov neakceptovateľná. Naopak dá sa predpokladať, že by bola aj v nasledujúcich rokoch zisková (po roku 1993). Vychádzajúc zo ziskového roku 1993, čo je predchádzajúci rok pred vznesením obvinenia žalobcovi, ročný zisk spoločnosti by predstavoval 727 804,-- Sk.

Pre účely výpočtu ušlého zisku tejto obchodnej spoločnosti treba vychádzať z celého časového obdobia trestného stíhania žalobcu od 08. 06. 1994 až do 17. 02. 2004. Pretože

počas celého tohto obdobia neziskovosť spoločnosti bola len z dôsledku trestného stíhania žalobcu. Teda od 08. 06. 1994 do 17. 02. 2004. Za rok 1994 je to doba 7 mesiacov, za roky 1995 až 2003 je 12 mesiacov x 9 rokov a za rok 2004 dva mesiace. Spolu 117 mesiacov. Pri ročnom zisku 727 804,-- Sk vychádza na jeden mesiac suma 60 650,33 Sk, násobená 117 mesiacmi, je suma 7 096 088,9 Sk. Čo je predpokladaný zisk k celej spoločnosti. Keďže v spoločnosti boli dvaja spoločníci, ktorí sa so ziskom delili na polovice, v prípade žalobcu by bol predpokladaný zisk vo výške polovice, t. j. 3 548 045,- Sk, čo predstavuje 117 733,52 Eur. Vychádza sa aj zo spoločenskej zmluvy spoločnosti, ktorá hovorí o tom, že každoročne sa so ziskom naloží podľa rozhodnutia na valnej hromade. Za rok 1993, podľa vyjadrenia žalobcu sa rozhodli s druhým spoločníkom, že 10 % zisku reinvestujú do spoločnosti a zvyšok 90 % zostáva ich čistý výnos. Predpokladá sa, že by ho delili rovným dielom každému spoločníkovi. Keďže vzhľadom na úmrtie druhého spoločníka nie je možné verifikovať toto tvrdenie žalobcu, súd z neho vychádza. Tá skutočnosť, že druhý spoločník v roku 1997 zomrel, je právnou skutočnosťou a nemá vplyv na vyčíslenie predpokladaného výnosu spoločnosti pre účely vyčíslenia ušlého zisku žalobcu. Ušlý zisk z podnikania znamená stratu očakávaného prínosu za situácie, že poškodený mal zaistené predpoklady pre pravidelný priebeh vecí. Smrť druhého spoločníka nie je v príčinnej súvislosti medzi predpokladaným ušlým ziskom žalobcu, aký bol k vzneseniu obvinenia jún 1994.

Z vysloveného právneho názoru v rozsudku Najvyššieho súdu SR vyplýva, že pri výške ušlého zisku je nutné vychádzať z čiastky, ktorú by v predmetom období za obvyklých podmienok poškodený získal s prihliadnutím na náklady vynaložené na dosiahnutie tohto zisku, prípadne na náklady na dosiahnutie tohto zisku potrebnými (strana 19).

Ako už vyplynulo z vyššie uvedeného podiel na zisku žalobcu v obchodnej spoločnosti ██████████ by predstavoval 117 733,52 Eur. Keďže však spoločníci sa na valnej hromade dohodli, že zo zisku 10 % reinvestujú späť do spoločnosti, treba potom od tejto sumy odpočítať 10 %, čo je suma 11 779,96 Eur, takže zostáva rozdiel 105 995,56 Eur ako ušlý zisk žalobcu. V prevyšujúcej časti, do sumy 117 733,52 Eur, súd žalobu ako nedôvodnú zamietla.“

S prihliadnutím na uvedené, berúc do úvahy obsah rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 5 M Cdo 1/2011 z 29. októbra 2012 v časti týkajúcej sa predmetného konania, okresný súd postupoval v súlade s právnym názorom najvyššieho súdu, ktorý vyslovil vo svojom rozsudku a ktorým bol okresný súd v zmysle § 243d ods. 1 v tom čase platného a účinného Občianskeho súdneho poriadku viazaný, a v potrebnom rozsahu vykonal dokazovanie, na ktorom následne založil svoje skutkové a právne závery. Krajský súd sa na podklade sťažovateľkou podaného odvolania v odôvodnení svojho rozsudku so skutkovými a právnymi závermi okresného súdu stotožnil a následne sa podľa názoru ústavného súdu primeraným spôsobom vysporiadal aj s jej jednotlivými námietkami (námietka premlčania, nepreukázanie výšky škody a príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a uplatňovaným ušlým ziskom, pozn.), ktoré predostrela prostredníctvom podaného odvolania. Námietku sťažovateľky týkajúcu sa toho, že krajský súd nedostatočne odôvodnil, prečo považoval za nezákonné uznesenie o vznesení obvinenia žalobcovi, ústavný súd považuje za neopodstatnenú. Krajský súd v tejto súvislosti poukázal na predchádzajúcu už ustálenú judikatúru všeobecných súdov v obdobných veciach a ústavný súd navyše zistil, že táto otázka už bola v konaní ako celku riešená (pozri napr. rozsudok krajského súdu sp. zn. 12 Co 305/2007 z 28. februára 2008, pozn.).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd nezistil, že by výklad a závery krajského súdu boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. také, ktoré by popierali zmysel práva na súdnu ochranu, resp. na spravodlivé súdne konanie, práve naopak, krajský súd sa s odvolacími námietkami sťažovateľky (v zásade totožnými s námietkami uvedenými v sťažnosti, pozn.) zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovateľka v tomto konaní dostala odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom krajského súdu a najmä rozsahom jeho odôvodnenia nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto odôvodnenia. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že skutkové a právne závery krajského súdu, na ktorých

založil napadnutý rozsudok, sú z ústavného hľadiska udržateľné, a preto nevidí dôvod do nich zasahovať.

Ústavný súd ako neopodstatnenú vyhodnotil aj námietku sťažovateľky, že krajský súd jej odňal možnosť konať pred súdom, keď rozsudok krajského súdu bol v rozpore s § 214 ods. 1 písm. a) OSP vydaný bez pojednávania, hoci krajský súd na základe písomných dôkazov predložených žalobcom v odvolacom konaní v rozpore s § 120 ods. 4 OSP prihliadal na tieto dôkazy v odôvodnení svojho rozsudku, avšak bez toho, aby boli tieto dôkazy vykonané na pojednávaní pred odvolacím súdom, vzhľadom na to, že krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku len konštatoval žalobcom uvádzané skutočnosti z jeho vyjadrenia k odvolaniu.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že medzi namietaným porušením základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a napadnutým rozsudkom krajského súdu nie je príčinná súvislosť, ktorá by mala za následok porušenie sťažovateľkou označených práv. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľky v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

2. K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľky napadnutým uznesením najvyššieho súdu

Ústavný súd v súvislosti so sťažovateľkou namietaným porušením jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu najskôr poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj ochrana, ktorá sa účastníkovi poskytuje v dovolacom konaní, t. j. v konaní, v ktorom sa na základe mimoriadneho opravného prostriedku domáha ochrany pred dovolacím súdom z dôvodov, ktoré výslovne upravuje procesné právo (II. ÚS 249/05). Ak účastník konania splní predpoklady vyžadované zákonom na poskytnutie ochrany v mimoriadnom opravnom konaní, všeobecný súd mu túto ochranu musí poskytnúť v rozsahu, v akom sa preukáže existencia dôvodu na poskytnutie súdnej

ochrany v takom konaní. Poskytnutie takej ochrany však neznamená len úspech v mimoriadnom opravnom konaní, ale každé rozhodnutie, ktoré odpovedá na obsah dovolania ústavne súladným spôsobom v rozsahu upravenom zákonom (čl. 46 ods. 4 ústavy).

Zo sťažnosti sťažovateľky vyplýva, že argumentácia, ktorou sťažovateľka odôvodňuje porušenie označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu, je obsahovo totožná s argumentáciou, ktorou odôvodňuje porušenie označených práv rozsudkom krajského súdu, a preto aj napadnuté uznesenie najvyššieho súdu považuje za svojvoľné, arbitrárne a neodôvodnené.

Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľky odmietol podľa § 243b ods. 5 OSP v spojení s § 218 ods. 1 písm. c) OSP z dôvodu, že bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že najvyšší súd po zistení, že účastník konania podal dovolanie včas, skúmal, či toto dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno dovolaním napadnúť. Keďže v prejednávanej veci krajský súd rozhodol rozsudkom, najvyšší súd zistil, že procesnú prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z § 238 ods. 1 až 3 OSP, pretože *„dovolanie nesmeruje proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu vo veci samej, nesmeruje ani proti rozsudku, v ktorom by sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru odvolacieho súdu, dovolanie nebolo podané ani proti potvrdzujúcemu rozsudku s vyslovením prípustnosti dovolania v jeho výroku, ani proti potvrdzujúcemu rozhodnutiu vo veci neplatnosti zmluvnej podmienky...“*. Následne najvyšší súd skúmal tiež existenciu niektorej z procesných vád podľa § 237 OSP a konštatoval, že *„žalovaná procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. nenamietala a existencia týchto vád v dovolacom konaní ani nevyšla najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.“*. V ďalšej časti rozhodnutia sa najvyšší súd osobitne zameril na otázku, či postupom vo veci konajúcich súdov nebola sťažovateľke odňatá možnosť konať pred súdom podľa § 237 písm. f) OSP tým, že krajský súd nedostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie. Najvyšší súd k tomu uviedol: *„O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O. s. p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom,*

prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. O taký prípad v prejednávanej veci nejde z dôvodu, že súdy pri prejednávaní a rozhodovaní veci postupovali v súlade s právnymi predpismi a žalovanej neznemožnili uplatniť procesné práva priznané jej právnym poriadkom na zabezpečenie jej práv a oprávnených záujmov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci dospel k záveru, že nie je dôvodná námietka dovolateľky týkajúca sa nepreskúmateľnosti, resp. nedostatočnej odôvodnenosti písomného vyhotovenia rozhodnutia odvolacieho súdu...“ Najvyšší súd následne po poukázaní na judikatúru ústavného súdu týkajúcu aplikácie čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru na § 157 ods. 2 a § 219 ods. 2 OSP a preskúmaní prejednávanej veci dospel k záveru, že „rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú vyššie uvedeným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. Súd prvého stupňa dospel k záveru, že bezprostrednou a hlavnou príčinou ušlého zisku obchodnej spoločnosti bola skutočnosť, že voči žalobcovi bolo vznesené obvinenie a vykonávaná väzba. Pre účely výpočtu ušlého zisku vychádzal z celého časového obdobia trestného stíhania žalobcu od 8. júna 1994 až do 17. júna 2004, spolu 117 mesiacov a vypočítal predpokladaný ušlý zisk spoločnosti 7 096 088,90 Sk, keďže spoločníci sa so ziskom delili rovnakou mierou, v prípade žalobcu bol predpokladaný zisk 3 548 045 Sk, t. j. 117 733,52 €. Vzhľadom na spoločenskú zmluvu, podľa ktorej sa každoročne so ziskom naloží podľa rozhodnutia valného zhromaždenia, pričom za rok 1993 sa spoločníci dohodli 10 % zisku reinvestovať do spoločnosti a zvyšok 90 % ostal ich čistým výnosom s predpokladom jeho delenia rovným dielom každému spoločníkovi, dospel prvostupňový súd k záveru, že ušlý zisk žalobcu predstavuje sumu 105 995,56 € (z podielu na zisku žalobcu 117 773,52 €, bez 10 % na reinvestovanie do spoločnosti 11 779,96 €). V tejto časti návrhu ako dôvodnému vyhovel a v prevyšujúcej časti do sumy 117 773,52 € žalobu ako nedôvodnú zamietol.

... skutkové a právne závery súdu prvého stupňa nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, a preto aj odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu ako celok s poukazom na ustanovenia § 219 ods. 2 O. s. p. spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O. s. p.). Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia venoval pozornosť námietke premlčania a plynutiu subjektívnej a objektívnej premlčacej doby. Ďalej konštatoval, že žalobca uplatnil ušlý zisk preukázaním daňového priznania obchodnej spoločnosti [REDACTED], v ktorej bol jedným z dvoch spoločníkov s rovnako veľkými podielmi. Okrem toho žalobca navrhol na otázku fungovania tejto obchodnej spoločnosti výsluch svedkov a súd prvého stupňa tieto dôkazy vykonal. Pokiaľ ide o preukázanie príčinnej súvislosti medzi uvádzaným nezákonným rozhodnutím a tvrdým ušlým ziskom, poukázal na záver súdu prvého stupňa, že bezprostrednou a hlavnou príčinou ušlého zisku obchodnej spoločnosti bola skutočnosť, že voči žalobcovi bolo vznesené obvinenie a vykonávaná väzba. V príčinnej súvislosti absencie obchodných aktivít bolo aj zabavenie písomnej agendy spoločnosti pre účely trestného konania. Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalovanej. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa správnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

Podstatnú časť dovolania tvorí najmä námietka dovolateľa, že žalobca neunesol dôkazné bremeno pri preukázaní vzniku škody a jej rozsahu a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Treba uviesť, že ak súdy v niektorom smere prípadne aj založili svoje rozhodnutia na nesprávnom posúdení dôkazného bremena, vytyčaná okolnosť nezakladá procesnú vadu konania uvedenú v § 237 písm. f/ O. s. p.; vo svojej podstate ide o námietku nesprávneho právneho posúdenia veci a tiež nesprávneho vyhodnotenia dôkazov. K tomu najvyšší súd uvádza, že nesprávne právne posúdenie veci je považované Občianskym súdnym poriadkom za relevantný dovolací dôvod (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.) v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní; samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá (R 54/2012). I keby teda tvrdenia žalovanej boli

opodstatnené (dovolaací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), žalovanou vytykaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O. s. p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo). Najvyšší súd tiež pripomína, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nepatrí právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97). V prípade nesprávnosti hodnotenia dôkazov nejde o dôvod, ktorý by zakladal prípustnosť dovolania podľa § 237 O. s. p. (vid' R 42/1993). Ak aj súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne; táto samotná skutočnosť však prípustnosť dovolania nezakladá a nie je samostatným dovolacím dôvodom ani vtedy, ak je dovolanie procesne prípustné (§ 241 ods. 2 písm. a/ až c/ O. s. p.). Tvrdenia dovolateľky o nedostatkoch dokazovania sú teda neopodstatnené...

So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.“

Ústavný súd si v tejto súvislosti vyžiadal aj vyjadrenie najvyššieho súdu k sťažnosti sťažovateľky. Vyjadrenie najvyššieho súdu bolo ústavnému súdu doručené 17. júla 2017 prípisom sp. zn. KP 3/2017-45, Cpj 20/2017, z obsahu ktorého vyplýva, že najvyšší súd najskôr zrekapituloval celý priebeh doterajšieho konania a následne dospel z záveru, že sťažnosť sťažovateľky proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu nie je dôvodná.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že najvyšší súd v predmetnej veci postupoval v medziach svojej právomoci a v súlade s príslušnými ustanoveniami v tom čase platného a účinného Občianskeho súdneho poriadku. Výrok svojho rozhodnutia o odmietnutí dovolania sťažovateľky ako neprípustného odôvodnil primeraným spôsobom, pričom tento jeho záver nemožno považovať za svojvoľný či arbitrárny. Spôsob,

akým najvyšší súd interpretoval a aplikoval v uznesení uvedené ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, možno považovať za ústavne udržateľný. Ústavný súd pri preskúmaní napadnutého uznesenia najvyššieho súdu nezistil takú skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup dovolacieho súdu, t. j. taký postup, ktorý by nemal oporu v zákone.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, v ktorej konštantne uvádza, že postup súdneho orgánu, ktorý koná v súlade s procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi konania v občianskoprávnej alebo trestnoprávnej veci, nemožno považovať za porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy alebo práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že medzi namietaným porušením základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a napadnutým uznesením najvyššieho súdu nezistil žiadnu príčinnú súvislosť, ktorá by mala za následok porušenie sťažovateľkou označených práv, preto aj v tejto časti sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami obsiahnutými v petite sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. januára 2018